ECHO ARTYSTYCZNE

Organ Polskiego Związku Artystów Widowiskowych

PISMO INFORMACYJNE, POŚWIĘCONE SPRAWOM ARTYSTÓW TEATRÓW ROZMAITOŚCI, KABARETÓW Lit.-Art., ESTRADY, ARENY i KINO VARIETÉS

Rok VI. WARSZAWA — WRZESIEŃ 1929 **Zeszyt 6**

KABARET
„LOUVRE"

UL. 3-go MAJA № 12.

DYREKCJA

Wohlman i Kaufman

Program od 1 września 1929

EDITH WAAK pierwszorzędna artystka

NURA NORMAN tancerka egzotyczna

TWEET AND TWEET światowej sławy duet taneczny

SENKOWSKA jedyna w swoim rodzaju tancerka charakter.

POPESKA fenomenalny człowiek wąż

KATIA MASŁOWA bezkonkurencyjna znakomita subretka

KARITAN-WINNICKI humorysta groteskowy

CSIKY-CSAKY tancerka

Kier. art. **Marja Dracowa**

Conferencier
Karitan - Winnicki

Koncertowy zespół „Oka"

POD KIEROWNICTWEM

W. Osieckiego i Kesjera

ECHO ARTYSTYCZNE

Organ Polskiego Związku Artystów Widowiskowych

PISMO INFORMACYJNE, POŚWIĘCONE SPRAWOM ARTYSTÓW TEATRÓW ROZMAITOŚCI, KABARETÓW Lit.-Art., ESTRADY, ARENY i KINO VARIETE

Rok VI. WARSZAWA — WRZESIEŃ 1929 **Zeszyt 6**

PRZED PRÓBĄ NASZYCH SIŁ...

Pięciomiesięczna, żmudna praca Zarządu Gł. doprowadziła wreszcie zdemolowaną machinę organizacyjną, do normalnego stanu: z wszystkich kątów naszych placówek, zebrało się z pomocą naszych pracowników — delegatów, rozerwane jej części i po uzupełnieniu ich nowemi, aparat stanął wkońcu całkowicie zmontowany.

Dla dokładności należy nadmienić, że celem normalnego funkcjonowania jej poczyniono już i jaknajdalej idące zabezpieczenia, w postaci właściwego systemu operowania kapitałem związku, jak również postarano się o instrukcję, do których należy także i Umowa Zbiorowa.

W tej chwili jesteśmy przed próbą naszych sił.... chcemy się mianowicie przekonać, czy puszczenie tej machiny w ruch w tem znaczeniu, ażeby przynosiła organizacji naszej pewne korzyści, korzyści nie dla poszczególnych członków, lecz dla wszystkich — jest możliwe?

Ropoczynamy zatem od Dnia Artysty Widowiskowego, który uchwałą Zarządu Gł., przeniesionym został na październik. Sprawa ta, dla całokształtu naszej organizacji, jest wielkiej wagi; w początkach istnienia naszego związku, zapał w tym kierunku, był kolosalny — w pierwszych latach, nie było takich, którzyby nie przyczynili się do uświetnienia tegoż dnia współpracą swoją, jak również oddaniem jednodniowej gaży na Dom Artysty Wid.

Ostatnio zapał ten ostygł, a to z braku zaufania do gospodarki związkowej; niektórzy nawet, może i słusznie twierdzą, że całe szczęście, iż Dnia Artysty Wid. nie urządzaliśmy w lutym b. r. gdyż i tak cały dochód poszedłby na marne!....

Obecnie stoimy przed nową fazą... Dzień Artysty Wid. który odbyć się musi w październiku b. r., ma być zaczątkiem ruchu i życia naszej organizacji — ma on być niejako uwerturą do całego szeregu scen, wzgl. zadań przed nami stojących, a których realizacja wymaga wysiłku zbiorowego, wysiłku wszystkich. Ma on nadać jednocześnie i poloru tej zmontowanej machinie organizacyjnej, którą w tej chwili interesują się nietylko wszystkie inne artystyczne organizacje, ale i prasa. Ta prasa właśnie, która niejednokrotnie na swych szpaltach pomagała i pomaga nam w tępieniu wszelkich szkód, dotyczących naszej egzystencji, czeka również cierpliwie na jaśniejszy dzień Polzawidu.

Specjalnej daty urządzenia, któraby miała obowiązywać wszystkich, określić się nie da, gdyż przedsiębiorstw rozrywkowych mamy w Polsce mnóstwo i prawie każde o innym charakterze: dlatego też koledzy, urządzający ten dzień, winni w porozumieniu się z dyrekcjami datę ustalić, zwykle wcześniej, gdyż

bez przygotowania nie osiągniemy pożądanego rezultatu.

Koledzy występujący w cyrkach, winni Dzień Artysty Wid. urządzić jeszcze przed zakończeniem sezonu, t. j. w miesiącu wrześniu: najodpowiedniejszem byłoby jedno z dobrze zareklamowanych przedstawień popołudniowych, a mając dzielnych delegatów tej branży na prowincji, nie wątpimy, że przy dobrych chęciach i w tym wypadku sumiennie wywiążą się z tego zadania.

A więc spróbujmy naszych sił...!

Po pięciomiesięcznem zmaganiu się z przeciwnościami, gdy i grupa pesymistów dała się w końcu przekonać, że obejść się bez organizacji, zwłaszcza naszej jest niepodobieństwem, gdy ta garstka malkontentów, która w zwątpieniu wracała z obrad VIII Walnego Zjazdu do domu, dziś z przyjemnością bierze żywy udział w życiu organizacyjnem — spróbujmy nasze siły przy najwdzięczniejszej ku temu okazji, t. j. w Dniu Artysty Widowiskowego.

REDAKCJA.

TEMPO CZASU.

Postęp czasu spieszy coraz szybszym krokiem... przemysł i handel powojenny, kroczą równomiernie z najnowszymi wynalazkami... sztuka biegnie naprzód w siedmiokilometrowych butach. Wszystko prześciga się pod presją tempa czasu. Teraźniejszość zmaga się z przeszłością... modernizm przeskakuje kulturę... poezja wyprzedza historję.... Europa mknie w ślady Ameryki... postęp... postęp... postęp...

Aeroplany prześcigają auta, samochody — koleje, autobusy—tramwaje, motocykle — rowery. Wszystko goni szalonym tempem... bezustanny ryk syren, wrzask radja, skrzek megafonów, krzyk tonfilmów, alarm telefonów, szum parlofonów, parlografów, fotomatów, dają nam do zrozumienia, że omotani tempem czasu, nie możemy stanąć i wyczekiwać aż zjawisko to obok nas przejdzie i wtedy dopiero zabierać się spokojnie do naszej codziennej, leniwej pracy, lecz porwani wirem postępu, musimy wraz z nim gonić naprzód....

Niema już co czekać na okres, gdy budowle zaczną stawać bez fundamentu... myć się będziemy powietrzem... i oszczędzać nie posiadając grosza! Czas stąpa....

Z szerokiego walca, zrobiono krótkiego foxtrota, film kilkunastoaktowy puszczają bez przerwy, operetkom nowoczesnym obcięto uwertury; tempo czasu zmienia kurtynę, daje dekoracjom swoją barwę, dywanom swój rysunek, oświetleniu swój oryginalny blask. W nowoczesnych scenarjuszach nie ma latarni namalowanej, a sketch straciłby na wartości, jeśliby n. p. na konsoli w buduarze znajdował się kurz od przedwczoraj.

Publiczność dzisiejsza jest pełna pretensji — widziała już wszystko... i chce zobaczyć tylko to, czego... wogóle niema! Postęp i jeszcze raz postęp!...

Dlaczego tylko garstka nas idzie z postępem, a reszta stanęła na martwym punkcie i nie uznaje tempa czasu?

Dlaczego nie ulepszamy swoich numerów i nie dostosowujemy ich do wymagań obecnej doby? Nikt przecie nie mówi, że kolega produkujący się w akcie strzeleckim, ma na minutę dać tysiąc strzałów, a humorysta, miast wyjechać na kontrakt posłać gramofon z nagranemi przez siebie płytami. Nikomu z nas jeszcze nie zaproponowano kontraktu polegającego na tem, że śpiewać będzie do radja, a dyrekcje transmitujące jego pieśni płacić mu będą (każda z osobna) jak za występ....

Tu chodzi o co innego: odtwarzamy po dzień dzisiejszy typy z przed wieku... andrusów z nad Wisły, czy z innego Bugaju z czerwoną chustką na szyji i śpiewamy „Polkę siup" — a andrusi nowocześni noszą już kołnierzyki, krawaty, chodzą w szerokich spodniach i śpiewają „Tango

Milonga" lub gdy się im noga podwinie i idą za kraty — Zapomnisz o mnie!

Śpiewamy jeszcze dziś piosenkę o pięknych oczach i długich warkoczach... owszem, miłe wspomnienia... ale przy melodjach nowoczesnych— nudne — i sami o kilka lat starsi zaraz wyglądamy — tembardziej, że teraz i fryzura i sukienka są krótkie! A przecież dopiero teraz nadarza się nam okazja być modnymi... młode dziewczęta wzdychają do starszych poważnych panów... widząc w nich młodości... a aktor na scenie, zwłaszcza conferencier, chansonnier, czy humorysta, ma jeszcze większe szanse powodzenia dzięki możności podniesienia swych warunków zewnętrznych, ale za to... siwy — niestety — repertuar i., jak złośliwi dyrektorzy powiadają — doskonałą pamięć... recytowania starych, przedpotopowych kawałów!

Sztuki akrobatyczne, szczególnie przeróżne salto mortale są bardzo trudne i wprowadzają widza w zdumienie, wywołując huragany oklasków: ale jeśli nie są urozmaicone jednocześnie scenką komiczną, jakimś aktualnym kostjumem komika-akrobaty, czy dowcipem, któryby ożywił cały akt i nadał mu już charakter współczesny — wywołują znużenie i... poty na czołach widzów a nerwowi zakrywają oczy, lub wychodzą...

Ta sama historja jest ze sztuką choreograficzną w kabaretach, dancingach i t. p. przedsiębiorstwach, gdzie jeśli chodzi o modne tańce, to publiczność sama je wykonywuje tak doskonale, że od tancerza-artysty prawie że niczego więcej się nie nauczy: tam więc wymaga się niezwykłych warunków zewnętrznych, zwłaszcza u tancerek i... efektu. Główną rolę gra tu również jedna z najnowszych muzyk, a nigdy oklepana, bo najlepiej opracowany taniec traci na swej wartości.

Tempo czasu poczyniło więc ogromne zmiany i tylko ten może sobie jaką taką egzystencję dziś ułożyć, kto idzie z prądem jego postępu...

W londyńskim Hippodromie, skracają reżyserowie pierwszorzędnym numerom widowiskowym czas trwania produkcji z 30 na 8 minut!

Idźcie na nowoczesną sztukę p. t. „Artyści" a przekonacie się, o ile set kilometrów pozostaliśmy w tyle!...

Przed dwudziestu kilku laty, artyści operetkowi stawali rzędem na przodzie sceny i śpiewali finały... wystarczy pójść dziś, na operetkę, ażeby się przekonać jak ona (nawet i stara) wygląda... W Warszawie, przed rokiem jeszcze, ażeby ją utrzymać (znacznie skróconą) dodawano nad program jednoaktową rewję, wzgl. program kabaretowy, w którym występowali pierwszorzędni artyści. W kinach niektórych nawet poza produkcjami art. dodają do biletów losy, a po seansie urządza się ciągnienie i część publiczności wychodzi z wygraną w postaci win, perfum, pudru i t. p. jak zwykle (mimo to) niezadowolona, bo jeszcze nie osiągnęła tego, czego... wogóle niema... Tempora mutantur!....

O. Sa.

ROLA PIOSENKARZA W DOBIE WSPÓŁCZESNEGO KABARETU.

Jeżeli piszę o kabarecie, to mam na myśli kabaret przy stolikach......, gdyż zależnie od rodzaju placówki widowiskowej — inną jest forma pracy artysty (tki).

Kabaret, jako taki, przechodzi również swą ewolucję, cała więc sztuka kabarecisty polega na umiejętnem zastosowaniu się do „prądu kabaretowego" jaki obecnie nurtuje.....

Od czasu zorganizowania Polzawidu wiele, bardzo wiele, zmieniło się w naszym, polskim kabarecie— czy na lepsze? — to kwestja indywidualnego zapatrywania. Pomijam

w danym artykule kwestję „parkietówek", których tolerowanie w kabaretach przyjęło się niemal w całej Europie: jest to zresztą objaw przemijający i prędzej, czy później, zniknie z horyzontu dancingowego— mnie interesuje tylko sprawa poziomu artystycznego i związany z tymże nowy system pracy kabarecisty, w spółczesnym dancingu-kabarecie.

Jeżeli dawniej, jeszcze cztery lata temu, duszą każdego programu w kabarecie był komik — humorysta, t. j. artysta występujący zwykle przedostatnim „numerem", lub kończący, mniej lub więcej atrakcyjny, program — artysta, który w obronie swego autorytetu nie „bawił się" w conferancierkę, (to dobre było dla „pionków") to dziś twórca atmosfery kabaretowej.... jest conferencier — piosenkarz.

Właśnie ten piosenkarz, który bez obawy osłabienia swego popisu solowego, wyśpiewuje (często przed rozpoczęciem programu) do dancingu, refreny polskich przeboi!....

Można zarzucić piosenkarzowi, iż owe „stanie" przy orkiestrze i wyśpiewywanie refrenów, zatraca, w pewnym stopniu, charakter artysty —to prawda, lecz niemniej faktem jest, iż ta nowość jest obecnie praktykowana we wszystkich wytwornych dancingach—kabaretach, gdzie nie jazz-bandzista śpiewa refreny przeboi, lecz conferencier. Inowacja ta zmusiła piosenkarza do znacznego wzmocnienia swego repertuaru solowego, który musi być daleko lepszy od śpiewanych okresowo - modnych piosenek.....

Ten wysiłek piosenkarza kabaretowego przyczynił się do podniesienia poziomu artystycznego, naszych imprez kabaretowych.

Dziś kabarecista chcący mieć stale engagement, nie może śpiewać piosenek z przed dwuch, lub chociażby jednego roku, ze względu li tylko na melodję, które, o ile są przestarzałe, rażą ucho widza — nie może na dancingu zaśpiewać piosenki trywialnej, gdyż z pewnością czeka go „klapa".... — musi dać swój tekst i śpiewać piosenki na muzyczki modne w danej chwili.

Tu wypływa zasadnicza różnica w systemie pracy dawnego a współczesnego kabarecisty. Dawniej można było zaopatrzyć się w repertuar chociażby na trzy lata — dziś byłoby to, dla piosenkarza, klęską — przegrana....

Dziś, piosenkarz kabaretowy, chcący się utrzymać na rynku pracy, musi, bez przerwy, pracować nad udoskonaleniem swego repertuaru— nad zastosowaniem swych walorów artystycznych, do potrzeb obecnego kabaretu.

Że ta moda dancingu — kabaretu przejdzie, to pewne, a zresztą w naszym artystycznem życiu wszystko przechodzi jak sen: w przyszłości pozostana tylko wspomnienia....

Jaśmin.

WIDOWISKA W INDJACH.

Do najbardziej interesujących krajów należą Indje (brytyjskie). W Rangoon, głównem mieście Burma, piękne, wysmukłe niewiasty noszą na sobie niezliczoną ilość pierścieni złotych i srebrnych; gdy się widzi niewiastę, która n. p. na szyji ma kilka (10 cm grubości) złotych obręczy, odnosi się wrażenie, że jest to złoty kołnierz.

Podróż w Indjach odbywa się w towarzystwie dwu służących, gdyż usługi w pociągach niema; musi się mieć własne łóżko, pościel, materace — służba starać się musi również o żywność.

Burma, bogaty kraj w oliwę, ma z teatrem nie wiele wspólnego... przedstawienia teatralne odbywają się tam tylko w czasie większych uroczystości i to w okręgach bogatszych; dla tłumu przeznaczone są jarmarki i budy kuglarskie. Przyczyną tego jest, że Burma nie posia-

da ulic, tylko rzeki. Autem z Rangoon daleko zajechać nie można. Do Bengalu, głównego miasta Kalkutty dostać się można tylko ujściem Gangesu.

Kalkutta czyni na pierwszy rzut oka wrażenie miasta europejskiego, gdy się naturalnie ludzi nie będzie brało pod uwagę. Jest to jednak złudzenie, gdyż tylko centrum europejskie jest tam trochę zmodernizowane natomiast o milę za miastem nędza i rozpacz... u mężczyzn przepaska na biodrach u kobiet też coś w tym rodzaju na piersiach. Sypiają oni na ziemi. lub drewnianej pryczy przed domem. Bogatsi Indjanie żyją lepiej, ale stawka procentowa tychże jest znikoma.

W takich okolicznościach trudno trafić na ślad życia teatralnego. chyba. że przedstawieniem nazwiemy procesje doroczne do Gangesu, prowadzone przez kapłanów i kapłanki, którzy śpiewają. tańczą i urządzają swego rodzaju religijne zabawy. Trudno też doszukać się innych widowisk w Dehli. (głównem mieście Indyj) w Arga. (słynnej ze złotej i marmurowej świątyni) w Lahore i Bombaju.

Darjeeling, które leży około 400 mil od granicy Tybetańskiej, której pod karą śmierci bez zezwolenia tamt. władz przekroczyć nie wolno (zezwoleń nie udziela się) jest najwspanialszą miejscowością kąpielową świata. Spotykają się tam bogaci maharadży i książęta. a „święte słonie" biegają po perskich dywanach. Istnienie jakiegoś varieté, czy kabaretu i w tych warunkach trudno sobie również wyobrazić.

W „Federeated Malayen States" gdzie do głównych miast należą Penang i Kaala Lumpur, Indjanie są w większej części buddystami. Mniejsza część handlu spoczywa tam w rękach Chińczyków. resztą zajmują się kupcy indyjscy.

Teatrów, w naszem pojęciu, nie ma tam również, prócz widowisk odświętnych, złożonych z tańców i śpiewów. a mowy być nie może o przedsiębiorstwach lekkiej muzy, skoro sklepy otwarte tam dniem i nocą, w niedzielę i święta; wszystko w mrówczej pracy i nikt nigdy niema czasu.

W Penang, gdzie znajduje się słynna na cały świat świątynia wężów „Snacktempel" był ugaszczany autor niniejszego listu, dyr. T.Glassmacher przez buddyjskich mnichów, przebywając w klasztorze 3 dni; starano się zrobić z niego buddystę, ofiarowano mu biblję i mnóstwo pięknych pamiątek.

W Bangkok, znajdującem się w królestwie Sjamu, gdzie miljony moskitów utrudnia ludziom życie, znajduje się dopiero wiele miejsc rozrywkowych. któreby można nazwać i teatrami. Grane tam utwory mają jednak charakter wyłącznie religijny; tańce sjamskie mają charakter swego rodzaju i wymagają specjalnego opisu, ażeby je zrozumieć. Są jednak trudne i bezwarunkowo należą do sztuki. — Wielką rolę odgrywa tu umiejętność władania przy nich mieczem. Główną rzeczą, że demonstrowane są podczas wszelkich uroczystości, a szczególnie w czasie spalania zwłok. Ceremonja ta nie odbywa się tu w tajemnych krematorjach, lecz poprostu w Templu. w centrum miasta; z widokiem tej ceremonji, są tam ludzie tak oswojeni, że poruszenie się w żarze ręki, lub nogi. nie czyni na nikim żadnego wrażenia. Każdy się tem interesuje. spieszy na miejsce, przysłuchuje się jednocześnie śpiewom, przypatruje tańcom, lub bierze w nich udział i ma.... przedstawienie — a Indje posiadają 355 miljonów mieszkańców!....

PODZIĘKOWANIE.

Za przesłanie nam 17 książek, celem wzbogacenia bibljoteki Pol Z. A. Wid. składamy niniejszem kol. Halinie Dębskiej serdeczne podziękowanie.

Sekretarjat.

KOMUNIKATY.

Uchwałą Zarządu Gł. z dn. 23 sierpnia b. r. postanowiono:

a) **przenieść Dzień Artysty Wid. z miesiąca lutego na październik.** Kol. i Kol. którzy w bieżącym roku, jak również i za lata poprzednie swej jednodniowej gaży na **Dom Artysty Wid.** nie oddali, winni to uskutecznić najpóźniej w październiku b. r. — (K-to P.K.O. Nr. 14.033).

b) zwrócić się do pp. Dyrektorów z prośbą, ażeby w myśl § 9. Umowy Zbiorowej, uprzystępnili artystom urządzenia jednego przedstawienia w tymże miesiącu na cel powyższy,

c) kupić 20 dolarówek i liczby ich podać w jednym z najbliższych numerów Echa,

d) zwolnić ze stanowiska kierownika, kol. Alfreda Sobela (Alfredo) Zarząd Główny przejął tymczasowy nadzór nad Społ. biurem pośrednictwa pracy przy Polzawidzie w Bydgoszczy poruczając narazie kierownictwo tegoż kol. Paszkowskiej;

(Koledzy, którzyby reflektowali na objęcie stanowiska kierownika Społ. biura pośrednictwa pracy w Bydgoszczy, lub w Toruniu, winni złożyć podania do Zarz. Gł.).

e) zmienić dotychczasowe pieczęcie Społ. biur pośrednictwa pracy, (które powinny być bez nazwisk kierowników biur) a natomiast uzupełnić je słowami: oddział we Lwowie i t. p. według wzoru przesłanego zainteresowanym. (Pieczęć nazwiska kierownika, może być tylko przy podpisie).

f) wprowadzić w życie umowę z Pozedem, na podstawie której artystom nie zwracającym pożyczek związkowych, ściągać się będzie wprost z gaż. za kwitem z Zarządu Gł.

g) celem pokrycia kosztów związanych z podpisaniem i wydawnictwem Umowy Zbiorowej, ustanowić cenę egzemplarza na 1 zł.

h) przyjąć w poczet członków rzeczywistych:

Trzosa Kazimierza (Trzosalskiego).
Grodnerówną Marylę (Białosówną).
Michalską Irenę (Renę Renówne).
Miaszkiewicza Władysława (Astroff).
przyjąć w poczet kandydatów:
Cymbalińskieg Macieja (Ordę).
Pragę Fejgę (Danównę),
Kaczorowską Henrykę (Dolores):
przyjąć w poczet członków wspierających:
p. Markowskiego Marjana.

Przypominamy że mocą wejścia Umowy Zbiorowej w życie- wszyscy Koledzy i Koleżanki zalegający w składkach członkowskich ponad 3 miesiące, tracą z dniem 1 październik b. r. prawo angażowania się do przedsiębiorstw widowiskowych zrzeszonych w „Pozedzie", jak również korzystania z pośrednictwa naszych biur pracy.

Powyższe, podaje się również do wiadomości pp. kierowników biur z zaznaczeniem, że niepodporządkowanie się powyższemu, uważanem będzie jako wykroczenie, godzące w podstawy Umowy Zbiorowej.

W sprawie biura zarobkowego.

Na skutek mnóstwa zapytań kolegów, występujących na prowincji, jakie jest stanowisko Polzawidu do zarobkowego biura pośrednictwa pracy po podpisaniu Umowy Zbiorowej, komunikujemy co następuje:

Zarobkowe biuro pośrednictwa pracy p. Kubickiej, Warszawa, Niecała 4, (kierownicy pp. Kremer i Wittenberg) podpisało poza naszą Umową Zbiorową, układ z Pozedem, który wychodził z założenia, że Społ. biura pośrednictwa pracy przy Polzawidzie nie są w stanie dostarczyć mu odpowiednich sił każdego miesiąca — przyczem zarobkowe biuro złożyło odpowiednią kaucję.

Polzawid natomiast, wierząc w

sprawność swoich biur i wychodząc z założenia, iż mogą one sprostać wszelkiem wymogom dyrekcyj, zastrzegł sobie wolną rękę działania co do wspomnianego biura zarobkowego (co zastrzeżono protokularnie) t. zn. dążyć nadal do ewent. likwidacji w niem sekcji artystycznej.

Obowiązkiem zatem wszystkich członków Polzawidu jest dowieść dyrekcjom, że (nasze) Społeczne biura pośrednictwa pracy przy Polzawidzie wszystkich artystów i wszędzie obsadzić zdołają, jak również kierownicy tych biur powinni to przedewszystkiem wziąć pod uwagę — przyczem wpływać na artystów pokrewnych organizacyj, t. j. zagranicznych aby tylko przez kierowników naszych biur przyjmowali kontrakty.

Śledząc nadal działalność biura zarobkowego i trzymając rękę na pulsie wszelkich jego poczynań, nie wzbraniamy narazie przyjmowania przez nie kontraktów, lecz jednocześnie podając powyższe do wiadomości, żądamy podporządkowania się naszym dyrektywom, których owoce wydać może tylko posłuch i solidarność koleżeńska.

Zarząd Główny
Pol. Zw. Art. Widowiskowych.

Na podstawie protokólu z dn. 30. lipca b. r., podpisanego przez delegacje Pozedu i Polzawidu w Katowicach, upoważnione do uzgodnienia „Umowy Zbiorowej", rozesłano następujący okólnik:

Do P. T. Dyrektorów i Artystów Widowiskowych w Polsce.

Zarząd Główny Pol. Zw. Dyrektorów Scen Widowiskowych „Pozed" i Pol. Zw. Art. Widowiskowych Polzawid", niniejszym podaje do wiadomości, że „Umowa Zbiorowa" między temi organizacjami została uzgodniona i podpisana ostatecznie w dniu 30. lipca b. r. w Katowicach.

Wspólnym celem wspomnianej umowy jest: **uzdrowienie ruchu widowiskowego na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, oraz wzajemne ścisłe przestrzeganie takowej dla dobra obu organizacyj.**

Ponieważ w ogólnem postanowieniu tejże zaznaczono, że dyrekcje zrzeszone w Pozedzie mogą angażować tylko artystów zorganizowanych w Polzawidzie, jak również artyści Polzawidu pod żadnym pozorem nie mogą przyjmować kontraktów do dyrekcyj niezrzeszonych w Pozedzie, zwracamy P. T. uwagę, że z tą chwilą wszyscy stojący poza tymi związkami tracą możność tak angażowania pierwszorzędnych sił artystycznych (włącznie z zagranicznemi), jak również otrzymywanie engagementów u zorganizowanych dyrekcyj.

Nadmieniamy przy okazji, że powyższa „Umowa Zbiorowa" reguluje ostatecznie dotychczasowe rozbieżne poglądy i skomplikowane stosunki między dyrekcjami i artystami widowiskowymi, jak również opracowana jest sumiennie tylko dla dobra zaiteresowanych stron.

Ostateczny termin porozumienia się z wspomnianemi organizacjami określa się na dzień 1 października 1929 r.

Zarząd Główny „Pozedu".
Zarząd Główny „Polzawidu".

Z NASZYCH PLACÓWEK.

Białystok. W kino-varietés „Moderne" i „Apollo" występy artystów widowiskowych.

Bielsko. W „Tabarin" i „Eden" występy sił krajowych i zagranicznych.

Brodnica. Rozpoczęcie sezonu w „Strzelnicy" nastąpiło z dniem 1-go września b. r.

Brześć n/B. Po nadzwyczajnem powodzeniu 12 dniowem, którego sukces kasowy spowodowała świetna tresura 12 lwów — wyjechał Cyrk Zoologiczny Dworskiego i Koczka w dalsze tournée t. j. do Białegostoku i Grodna.

Bydgoszcz. W varieté „Maxim"

i ogrodzie „Resursy kupieckiej" program widowiskowy.

Chełm. Z dniem 1 września nastąpiło otwarcie kino-varieté „Corso".

Gdynia. Występy artystów widowiskowych w „Casino".

Grudziądz. W „Mazurce" dancing tow. z występami artystów.

Inowrocław. W rest. hotelu „Pod Lwem" dancing-kabaret.

Jastrzębie Zdrój. W „Casino" sporadyczne występy wokalno-choreograficzne.

Kalisz. W rest. „Europa". „Wypiszczykowej" i Savoy" programy kabaretowe.

Katowice. W „Apollo". „Trocadero". „Moulin Rouge". „Atlantyk" i „Eldorado" występy artystów krajowych i zagranicznych.

Kraków. W „Moulin Rouge" program kabaretowo-dancingowy — występy artystów krajowych i zagranicznych. W „Teatralnej" i „Mirażu" dancing tow. z produkcjami popisów solowych.

Kowel. W „Ognisku" występy wokalno-choreograficzne.

Lublin. W kino-varietés „Corso" i „Apollo" występy artystów widowiskowych. W kabaretach „Frascati" i „Ermitaż" program kabaretowo-dancingowy.

Lwów W „Bagateli", „Alhambra". „Warszawie" i „Louvre" występy artystów krajowych i zagranicznych. W „Imperjal" i „Del la Paix" dancing towarzyski z popisami solistów tancerzy.

Łódź. W „Grand" i „Manteufel" występy artystów widowiskowych i dancing towarzyski.

Łuck. Z dniem 1 września nastąpiło w „Klubie Czeskim" rozpoczęcie sezonu; angażowano program kabaretowy.

Poznań. W „Moulin Rouge", „Nowy Świat". „Apollo", „Savoy", „Splendid", „Pawilon" na P. K. W. w Wesołem Miasteczku", „Francuski", „Miraż" „Pawie Pióro". „Atlantyk". „Astorja". „Rzymska" występy sil krajowych i zagranicznych.

Równe. Występy artystów widowiskowych w lokalu rest. „Nowy Świat".

Sosnowiec. W „Locarno" program kabaretowo-dancingowy.

Toruń. „Pod Orłem" i „Pod Trzema Koronami" program kabaretowo-dancingowy.

Warszawa. W kino-varietés „Tęcza". „Czary". „Uciecha". „Kometa" „Astra", „Hel". „Era" „Lotos" występy artystów Pol. Z. A. Wid. Na dancingach: „Bristol". „Oaza". „Moulin Rouge". „Nitouche". „Pod Wiechą", „Astorja", „Varsovie", „Victoria", „Wróbel", występy sił krajowych i zagranicznych. W lokalach „Lij" i „Saski" produkcje kabaretowe.

Wilno. W lokalach „Niszkowski" i „Europa" program kabaretowo-dancingowy.

Zakopane. U „Trzaski" dancing tow. z produkcjami tanecznemi solistów.

Cyrki: Br. Staniewskich. Barańskich, Zoologiczny Dworskiego i Koczka, Welstona, Musajewa. Wernera, Kambrosa. Korona. Bono, Francesko. w tournée po Polsce. Wiadomości o każdorazowej zmianie ich miejsca pobytu udziela Polzawid.

Z ZAGRANICY.

Londyn. W kilku teatrach londyńskich wprowadzono nowe programy, które są czytelne w ciemności. Odbite są mianowicie na czarnem tle, do wtłaczania zaś liter białych, używaną jest specjalna farba z domieszką fosforu.

Związek dyrektorów i artystów widowiskowych w Anglji zwrócił się do tamt. władz o zezwolenie urządzenia w niedzielę przedstawień popołudniowych. (Jak wiadomo, wszystkie teatry w Anglji są w niedzielę zamknięte).

Paryż. Jeden z najbardziej znanych teatrów świata paryski „Grand Guignol" zakończył swe istnienie. Na skutek przebudowy całej dziel-

nicy paryskiej zostanie zburzony dom, w którym znajdowała się scena Grand Guignolu.

Ten teatr okropności jest jednym z najstarszych teatrzyków paryskich, sięga on wstecz aż do r. 1648, kiedy Henryk Detelin założył pierwszy teatr marjonetek. Repertuar Guignolu składał się początkowo ze sztuk satyrycznych, mających na celu wyszydzenie obyczajów wielkich panów i t. zw. dobrego towarzystwa. Później zaczęto w nim wystawiać sztuki sensacyjne, szarpiące nerwy, tak, iż w krótce Grand Guignol stał się prawdziwym teatrem okropności, nie dającym się porównać z żadną inną sceną.

Jeden z najpopularniejszych lokali rozrywkowych w Paryżu teatr rewjowy Mouli Rouge został zamknięty z dniem 31 sierpnia, z powodu trudności finansowych. Jak donoszą dzienniki, Moulin Rouge zostanie przebudowany na kino.

Genewa. Powołane zostało tu do życia „Międzynarodowe biuro zoofilów" które ma na celu ochronę zwierząt. Postanowiono wybudować ku temu specjalny gmach, w którym znajdowałyby się urzędy roztaczające opiekę na wszystkie kraje; urzędom tym podlegałyby również i zwierzęta biorące udział w występach varietés i cyrkach.

Tours. W połowie sierpnia b. r. pożar zniszczył tu teatr, wyrządzając straty na przeszło 2 miljony franków.

Wrocław. W kabarecie „Gros-Breslau" wprowadzono nowość... zniesiono mianowicie t. zw. Weinzwang; dyrektor tegoż kabaretu Zirowsky, wychodząc z założenia iż konjunktura gospodarcza jest obecnie nieprzychylną ku temu, postanowił sposobem tym uprzystępnić swej publiczności chwile niekrępującej rozrywki n. b. przy czarnej kawie i likierze.

Bodenbach. W cyrku Kludsk'ego zdarzyły się w zeszłym miesiącu dwa, zwłaszcza zaś drugi grozą przejmujący wypadek. W drugiej części programu z olbrzymiej wysokości spadł z trapezu młody artysta do siatki. Odniósł on tylko wytnięcie nogi i przedstawienie pod tytułem „Igraszka ze śmiercią" mogło być dalej kontynuowane.

Ale wypadek oddziałał widocznie bardzo deprymująco na kierownika włoskiej trupy Marco Rigamonti z Medjolanu tembardziej, że już poprzedni wypadek publiczność i artystów silnie zdenerwował. Przy karkołomnem „salto" Rigamonti pomylił się i spadł zamiast do siatki po za nią, ponosząc śmierć w oczach przerażonych widzów.

Hamburg. Na 70 kinoteatrów 19 posiadają prawo angażowania numerów widowiskowych. W programie jednak mogą być tylko dwa numery których produkcje muszą mieć łączność z treścią filmu.

Monachjum. Celem zażegnania bezrobocia tamt. artystów widowiskowych, wniesiono podanie do odnośnych władz. o zezwolenie na występy w kinach. Prośba załatwioną została pomyślnie. W Wrocławiu udzielono również pozwolenia z zastrzeżeniem, że atrakcje wspomniane nie mogą trwać dłużej jak ⅓ czasu całego programu. Powyższa sprawa nie przeszła zato w Dreźnie, gdyż kina tamt. prosperują b. dobrze, a wprowadzenie atrakcyjnych numerów do kinoteatrów, uważają tam za krzywdzące dla frekwencji w teatrach dramatycznych.

Berlin. Na ukończeniu znajduje się tu budowa nowego gmachu, w którym urządzone ma być kino-varieté p. n. „Orfeum". Na czele tego przedsiębiorstwa stać będzie wytrawny fachowiec dyr. Alfred Loewenthal. Teatr posiadać będzie tysiąc miejsc, a otwarcie jego nastąpi z początkiem grudnia b. r.

Królewiec. Z przejezdnego cyrku (w ub. miesiącu) uciekły 3 lwy, lecz zanim zrobiły spustoszenie na mieście, udało się służbie je uchwycić.

Budapeszt. W jednym z nocnych lokali powstała kłótnia między tancerkami M. Radvanyi i S. Wingrardt; ponieważ obie były doskonałemi szermierkami, postanowiły rozstrzygnąć spór pojedynkiem. Nazajutrz

znalazły się dwie sekundantki (n. b. koleżanki) a Manci i Sussi skrzyżowały szpady... lecz gdy tylko z pod bluzki Sussi ukazała się krew, rzuciły się sobie na szyję i przysięgając dozgonną przyjaźń, powróciły pod ramię do domu.

Praga. Dyr. L. G. Haimovici podpisał dzierżawę teatru-varieté Alhambra do września 1933 r.

Brno. Na tutejszym uniwersytecie badano pięcioletniego chłopca, posiadającego nadzwyczajną pamięć wzrokową, — nazwiskiem Emeryk Ivanco z Koszyc. Malec mnoży na pamięć liczby pięciocyfrowe, podnosi 3 i 4 cyfrowe liczby do drugiej potęgi i dokonywa w przeciągu kilku minut najzawilszych obliczeń. Zna języki: węgierski, niemiecki i czeski. Matka chłopaka, za namową jednego z tamt. impresarjów, ma zamiar urządzać te popisy w teatrach varieté.

Wenecja. Zmarł tu twórca słynnego baletu, noszącego jego nazwisko Sergjusz Pawłowicz Djagielew, który sztuce rosyjskiej wywalczył raz na zawsze uznanie na zachodzie. Zagranicą przebywał już od lat 20, a w zespole jego występowały takie gwiazdy, jak Niżyński, Pawłowa i Karsawina.

Filadelfja. Corinne Griffith otrzymawszy tu pięcioletni kontrakt do przedsiębiorstwa filmu dźwiękowego zaasekurowała swój głos na miljon dolarów. Tamtejsze towarzystwo ubezpieczeń zobowiązało się wypłacić powyższą kwotę, jeśli w przeciągu tegoż czasu Griffith utraci głos.

KRONIKA.

Szczęść Boże — Młodej Parze! Dnia 29 sierpnia 1929 r., odbył się w Warszawie, w kościele św. Michała (na Mokotowie) ślub kol. Wacława Zwidlicza (Wasilewskiego) z kol. Reną Renówną (Michalską). Na uroczystość tą przybyło grono kolegów przebywających w Warszawie, wraz z członkami Zarządu Gł. na czele, dyr. Lew (Kino-varieté „Astra") oraz krewni i znajomi, by złożyć Młodej Parze moc życzeń, na nowej drodze życia.

Pracownicza Poradnia Prawna. Przy Radzie związków Zawodowych Pracowników Umysłowych (Warszawa, Sienna 16, tel. 310-74), została otwartą Pracownicza Poradnia Prawna, która udziela **bezpłatnie** porad prawnych, we wtorki i piątki między godz. 7—8.30 wiecz. wszystkim członkom Centralnej Organizacji Z.Z.P.U. do której również należy Polzawid. Kol. i Kol. radzimy korzystać z niej w każdym trudnym lub wątpliwym wypadku, gdyż ogromne zdobycze pracowników umysłowych nie powinny pozostać martwą literą, lecz umiejętnie wykorzystane w praktyce, zwłaszcza w tak uprzystępnionych warunkach.

Szkoła kabaretowa w Poznaniu. Na najbliższem posiedzeniu Zarządu Gł. rozpatrzonym ma być projekt otwarcia szkoły kabaretowej w Poznaniu. Projekt ten wysunięty został przez jedną z b. artystek dramatu i estrady, zamieszkałej w Poznaniu, a poparty po szczegółowem zbadaniu sprawy na miejscu, przez kol. K. Bajona. Obszerny artykuł w tej sprawie ukaże się w następnym numerze.

Budowa scen w kinoteatrach. Pomimo zebrania właścicieli kinoteatrów z końcem sierpia b. r. na którem domagano się zlikwidowania nadprogramów „żywych" w kinach, kilka poważniejszych przedsiębiorstw kinematograficznych w Warszawie buduje sceny wzgl. estrady przed ekranem. Dla nas jest to prognoza zażegnania bezrobocia, zwłaszcza u artystów cyrkowych w okresie zimowym.

Astorja... a produkcje wokalne. Znane przedsiębiorstwo gastronomiczne „Astorja" (Warszawa, Nowy Świat 64) gdzie dotychczas, dla urozmaicenia dancingu towarzyskiego, angażowano wyłącznie numery choreograficzne, przechodzi, ze względu na monotonję wieczoru na program ka-

baretowy: od 1 października b. r. zaangażowanym ma być program wokalno-humorystyczny.

Rekord sprawności organizacyjnej. Jak podaliśmy w zeszłym numerze, z cyrku Barańskich przybyło nam ośmiu członków: liczba ta dzięki pracy kol. delegata Polux-Ostrowskiego wzrosła obecnie do 14-tu i jak na jedną placówkę, jest naprawdę rekordową! Przy okazji przypomina się artystom cyrkowym, że ponieważ Umowa Zbiorowa weszła już w życie, artyści niezorganizowani nie będą mogli mieć pomocy ze strony Polzawidu, ani też otrzymywać kontraktów za pośrednictwem naszych impresarjów.

Zuchwała kradzież 36.000 zł. Bawiący w Białymstoku dnia 28 sierpnia z. m. Cyrk zoologiczny Dworskiego i Koczka padł ofiarą kradzieży: podczas popisów ostatniego punktu programu, którym była tresura lwów prowadzona przez pp. Koczków, włamali się złodzieje do wagonu salonowego, gdzie z zamkniętej szafy wykradli 36.000 zł., i czarny frak. Pomimo podjęcia energicznych kroków przez tamt. urząd śledczy, celem wykrycia sprawców włamania dotychczas na ślad ich nie natrafiono.

Przygotowania do sezonu zimowego. Restauracje-dancingi w hotelu Saskim, jak również Metropole w Warszawie, po przeprowadzeniu odpowiedniego remontu przybrały nową szatę. „Saski" rozpoczął już sezon z dniem 1 września przebojowym programem — „Metropole" prawdopodobnie po świętach...

Popisy człowieka-zwierzęcia. W teatrzyku „Momus" w Warszawie, (po zlikwidowaniu na sezon ogórkowy występów artystycznych) pokazują człowieka, którego twarz podobna jest do świńskiego ryja. Człowiek-zwierzę nic nie mówi, próbuje ryjem grać na ustnej harmonijce, tańczy nieudolnie i t. p.: impresarjo zgarnia pieniądze a dzierżawa teatru na cel powyższy widać się opłaca.

NA DOM ARTYSTY WID.

Złożył p. Nadzikowski 5 zl., za które niniejszem dziękujemy.

Sekretarjat.

ZASTRZEŻENIE.

Niniejszem zastrzegam sobie pomysł mego kostjumu scenicznego, wyobrażającego kwiat róży, koloru jasnoróżowego, stopniowo cieniowanego, od góry w płatkach z tafty, z stanikiem i czapeczką z brylantów, z której spadają na ramiona, również pęki róż. Kopjowanie tegoż, zwłaszcza przez firmę Broszkiewicz, Warszawa, Złota 20, ścigać będę sądownie.

Mary Horliczówna.

ADRESY ARTYSTÓW POL. ZW. ART. WID.

Aleksandryjscy, duet taneczny
W podróży naokoło świata.

Astroff, kierownik baletu
Lublin, „Frascati"

Amors Feliks, muzyk-ekscentryk
Warszawa, Polzawid.

Albatros, gimnastycy napowietrzni
Cyrk Barańskich.

Bajon Kazimierz, komik salonowy
Toruń, „Trzy Korony".

Bacciarelli Jadwiga, tancerka
Łódź, „Manteufel".

Bayer Jan, recytator - kuplecista
Poznańska Rewja Objazdowa.

Barańscy, figur. jazda na rowerach
Cyrk Barańskich.

Brokardówna Eugenja, kuplecistka
Kalisz „Europa".

Bruszewscy, akt. wid. i trio tanecz.
Lublin, „Corso" — „Frascati".

Boczkowski Maks humor. i tancerz
„Kowel, „Ognisko".

Bolski Eugenjusz, humorysta
Gdynia, „Casino".

Barska Basia, tancerka
Warszawa, Polzawid.

Branicka Hela, tancerka
Warszawa, Polzawid.

Brzeziński Franc. monolog. i conf.
Lwów, „Warszawa".

Bronowski Bronisław, autor-humor.
W tournée po zdrojowiskach.

Białosówna, tancerka
Sosnowiec, „Locarno".

Blondis Helena, tancerka
Warszawa, „Pod Wiechą".

Charmel Małgorzata, tancerka klas.
Łódź, „Manteufel".

Chełmińska Halina, subretka
Warszawa „Saski".

Conan Alice, tancerka
Poznań, „Savoy".

Czarnecki Jan, kapelmistrz
Warszawa, Długa 31.

Dore i Fernando, duet taneczny
Warszawa, Polzawid.

Dąbrowska Jadwiga, wodewilistka
Brześć n. B. „Renaisance".

Domański Henryk, hum. wirt. na org.
Warszawa, Smolna 16.

Derbicz Wiktor, humorysta
Warszawa, „Muza"

Dracowa Marja, wodewilistka
Lwów, „Louvre".

Darowski Stefan, kupl. wirt. na org.
Warszawa, Polzawid.

Din Don, komicy-satyrycy-muzykal.
Cyrk Musajewa w tournee.

Dobrowolska Marja, tancerka
Lwów, „Imperial".

Drwęski Zygmunt, autor-humorysta
Katowice, „Moulin Rouge".

Dobrzański Adam, humorysta
Nakło (nad Notecią) Dąbrowskiego 137.

Dzięciołowskie Siostry, duet śp.-tan.
Toruń, „Pod Orłem".

Dębska Halina, tancerka
Toruń, „Trzy Korony".

Denis, kierownik baletu
Poznań „Ziemiańska".

Du Mond, cykl. w nap. koszu śmierci
Cyrk Barańskich.

Drążkiewicz, tresura psów
Cyrk Barańskich.

Edgard Ellen, zagadka 20-go wieku
Cyrk Barańskich.

Edi i Theo, komicy muzykalni
Warszawa, „Lotos".

Erwestówna Ida, subretka
Poznań, „Moulin Rouge".

Erwestowie, duet charakteryst.
W tournee po Polsce.

Felini, typy charakterystyczne
Warszawa, Polzawid.

Fleuron, duet taneczny
Kraków, „Teatralna".

Forel Wanda, tancerka
Warszawa, „Victoria".

Galska Loda, pieśniarka
Kraków, „Miraż".

Gajewska Cecylja, kierown. baletu
Sosnowiec, „Locarno".

Gdyczyński Władysław, brzuchom.
Bydgoszcz, „Resursa".

Guzik Kubuś, komik-ekscentryk
Cyrk Staniewskich.

Gardanoff, tancerz
Toruń, „Trzy Korony".

Gerasówna, tancerka
Bydgoszcz, „Maxim".

Gronowski i Kamińska, duet tan.
Warszawa, Kino „Praga".

Grzybowski Marjan, adm. cyrku
Cyrk Barańskich.

Harrison, trio taneczne
Równe, „Nowy Świat".

Horliczówna Mary, tancerka
Kalisz, „Savoy".

Indra Mea Mara, tancerka
Inowrocław, „Pod Lwem".

Iwasiow i Woroncewicz, duet operet.
Otwock Cukiernia Łopato.

Janaszkowie, charakt. duet śp.-tan.
W tournee naokoło świata.

Jaśkowski Edward, humorysta eksc.
Toruń, „Pod Orłem".

Jankowska Janina, subretka
Kowel. „Ognisko".

Jędrzejewska Julja, śpiewaczka
Kalisz, „Wypiszczykowa".

Jacobini Kazimierz, iluzjonista
Warszawa, „Colosseum".

Jurhan, duet taneczny
Poznań, „Splendid".

Karkowski Ney, duet taneczny
Białystok, kino „Moderne".

Kajdarowa Tatjana, tańce plastycz.
Warszawa, Polzawid.

Kaniewscy, duet taneczny
Warszawa, „Lotos".

Klingerówna Hanka, kuplecistka
Warszawa, „Victoria".

Kochański Zdzisław, piosen.-confer.
Poznań, „Savoy".

Kossakowski Wiktor, humorysta
Bydgoszcz, „Resursa".

Krajewska Weronika, tancerka
Poznań, „Savoy".

Kłosowska Elżbieta, tanc.-charakt.
Poznań, „Ziemiańska".

Korwin Hanka, kuplecistka
Toruń, „Trzy Korony".

Kondracki Marjusz, piosenkarz-hum.
Warszawa, „Lij".

Kilińscy, duet taneczny
Warszawa, „Kometa".

Koralewicz Jadwiga, subretka
Warszawa, Polzawid

Krynicka Nina, tancerka modern.
Warszawa, „Astorja".

Kustoszówna Helena, tancerka
Warszawa, „Polonja".

Karczewscy, charakt. duet taneczny
Warszawa, „Wróbel".

Koronkiewicz Helena, tancerka.
Warszawa, „Saski",

Lados, akt na rowerach
Cyrk „Korona"

Larys Lili, tancerka
Warszawa, „Moulin Rouge".

Lirycz Ziuta, tancerka
Wilno, „Niszkowski".

Lubicz Wł., piosenkarz
Poznań, „Kresowianka".

Lubicki Stefan, piosenkarz i confer.
Łuck, „Klub Czeski".

Leszko Stanisława, tancerka klasycz.
Katowice, Moulin Rouge".

Lu Relly, tancerka
Katowice, „Eldorado".

Lewandowscy, duet tan.
Warszawa, „Saski".

Łukasiewicz Mieczysław, piosenkarz
Wilno, „Europa".

Melerwilowie, duet taneczny
Warszawa — Praga, Kino „Hel".

Merkel Hansi, tancerka klasyczna
Poznań, P. W. K. Wesołe miasteczko „Pawilon". z

Malinowska Hela, subretka
Lwów, „Warszawa".

Mat Mieczysław, humorysta
Warszawa „Mewa".

Malicki (Zwirski), humorysta
Warszawa, „Uciecha".

Morawska Wacia, subretka
Warszawa „Czary".

Miłowska Ludmiła, tancerka
Łódź, „Metropole".

Michalska Rena, subretka
Kraków, „Moulin Rouge".

Modrzewska Eugenja, kuplecistka
Łódź, „Mantenfel".

Messalini, imitator kobiet
Warszawa, „Polzawid"

Melerowicz Juljan, humorysta
Cyrk ludowy Izbickiego.

Matuszewski Franciszek, kier. baletu
Przemyśl „Grand".

Masłowa Katia, subretka
Lwów, „Louvre".

Małeckie Siostry, duet taneczny
Kraków, „Moulin Rouge".

Milanes, akt akrobatyczny
Sosnowiec, „Locarno".

Muszyński Ignacio, duet muzykalny
Cyrk Staniewskich.

Manoli Józef, imitator dźwięków
Cyrk Staniewskich.

Mascotte, balet
Kraków, „Miraż".

Morecka, subretka
Warszawa, „Muza".

Montano, 3 rzymscy gladjatorzy
Cyrk Barańskich.

Mirski Mieczysław, komik humor.
Lublin, „Apollo".

Messet, tancerka charakt.
Warszawa, „Polzawid".

Mill Mila, subretka
Warszawa, Smolna 14, m. 11.

Mańko, klown
Cyrk Barańskich.

Nowogrodzka Emilja, kuplecistka
Nakło (nad Notecią) Dąbrowskiego 137.

Najdionowa, pieśniarka
Łódź, „Klub Czeski".

Niksarski i Żukowska, duet taneczny
Łódź, „Mantenfel".

Norman Nura, tancerka
Lwów, „Louvre".

Odrobiński E. humorysta
w tournée po uzdrojowiskach.

Ordon Mieczysław, piosenkarz
Warszawa, „Polzawid".

Olgina Górna, tancerka
Poznań, „Savoy".

Olesławski, humorysta
Warszawa, „Czary".

Ościńska Neli, pieśniarka
Poznań, „Miraż".

Ordings-Bono, cyrk objazdowy
w tournée po Polsce.

Ordoński T. Sekretarz generalny
Warszawa, „Polzawid".

Paluli's dzieci, koncert. na xylofon.
Poznań, P. W. K. Wesołe miasteczko. „Pawilon".

Pakulska Anna, kuplecistka
Poznań, „Rzymska".

Pawłowscy, duet tan.
Warszawa, „Czary".

Porębińska Anna, tanc. charakt.
Warszawa, Polzawid.

Polux-Ostrowski, akrobaci-gimnast.
Cyrk Barańskich

Połoński Arkadjusz, humorysta
Brześć n/B., Renaissance".
m. 27.

Podolska Marja, kuplecistka
Warszawa, Nowolipki 39 m. 27.

Pilarski Franciszek, humorysta
Lwów, Tarnowskiego 10.

Platonoff, akt muzykalny
Poznań, P. W. K. Wesołe miasteczko, „Pawilon".

Poraj Porecka, śpiewaczka
Łódź, „Metropole".

Pragerówna Lusia, pieśniarka
Warszawa, „Victoria".

Raczka Józef, piosenkarz
Poznań, „Ziemiańska".

Rybakowa Marja, śpiewaczka
Warszawa, Nowy Świat 26, m. 31.

Renard Ryszard, humorysta autor
Lwów „Alhambra".

Rajewska Nina, pieśniarka
Gniezno, „Ogród Wenecja".

Reden Edward, autor-humorysta
Warszawa, Złota 35.

Rej Edward, humorysta autor
Warszawa, „Astra" i „Lij".

Rassek Józef, humorysta
Poznań, „Astorja".

Rin Wiera, subretka
Warszawa, „Polzawid".

Rowena et Gaston, duet tan.
w Tournee zagranicą.

Roland Lili (Nowakowska) tancerka
Toruń, „Pod Orłem".

Ridi Renée, tancerka
Brześć n. B. „Renaissance".

Senkowska Halina, tancerka charakt.
Lwów, „Louvre".

Sadowski Władysław, humorysta
Warszawa, „Hel".

Sirotina Wiera, śpiewaczka
Warszawa, „Polzawid".

Stefens Sisel, tancerka
Budapeszt, „Tabarin".

Stone Jonny, kwartet taneczny
Krynica, „Bagatela".

Syrena, balet (Wojciechowskiej)
Lwów, „Warszawa".

Stanisławscy, kwartet humoryst.
Warszawa, „Polzawid".

Sławski Józef, piosenkarz-confer.
Bielsko „Tabarin Flank".

Staruszkiewicz Józef, Prezes P.Z.A.W.
Warszawa, „Polzawid".

Szremski Roman, humorysta-autor
Warszawa, Polzawid.

Szpakowski Aleks. humor.-grotes.
Warszawa, „Polzawid".

Sachalińska Elwira, tancerka
Poznań, „Ziemiańska".

Szumska Olga, śpiewaczka
Warszawa, Wspólna 10, m. 33.

Stański, recytator-confer.
Warszawa, „Czary".

Stańska Jadwiga, kuplecistka
Lublin, „Frascati".

Su i Lockway, duet taneczny
Lublin, Apollo".

Stryjeńska-Zabojkina.
Toruń, „Trzy Korony".

Świcz Jasio, kuplecista
Poznań, „Miraż".

Szymańscy, balet
Poznań, „Atlantyk".

Solari Zofja, tancerka
Łódź, „Grand".

Stachowscy, duet muzyk.-komiczny
Cyrk „Welstona".

Sciwiarski Janusz, humorysta
Warszawa, „Era".

Stefi and Cornelli, komicy-klowni
Cyrk Barańskich.

Tarasiewicz, „tajemniczy kufer"
Cyrk Staniewskich.

Topolski Stefan, reżyser
Cyrk Barańskich.

Tarnowska Maryś, pieśniarka ludowa
W tournee po zdrojowiskach.

Trawińska Janina, tancerka
Kalisz, „Savoy".

Urbańska Nelly, tancerka
Kraków, „Miraż".

Walewska Mila, wodewilistka
Poznań, Dąbrowskiego 5 m. 3, II p.

Wesołowski Sylwester, humorysta
Poznań.

Wolska Lusia, kuplecistka
Równe, „Nowy Świat".

Witówna Lola, tancerka
Łuck, „Klub Czeski".

Valery, kierownik baletu
Warszawa, Kino „Uciecha".

Wyględowscy, 6 osób
Cyrk Dworskiego i Koczka w tournee.

Werlińska, subretka
Warszawa, „Polzawid".

Zagórska Wanda, śpiewaczka
Warszawa, „Polzawid".

Zalewska Irena, balet
Warszawa, Polzawid.

Zamojska Marja, pieśniarka ludowa
Lwów, „Casino de Paris".

Zamorska Julja, wodewilistka
Szczawnica, Willa „Szalay Nr. 12.

Zatorska Mary, subretka
Lublin, „Ermitaż".

Zielińska Katia, pieśniarka
Zakopane, (na wypoczynku).

Zielińska Roma, wodewilistka
Katowice, „Moulin Rouge".

Zenita, tancerka
Poznań, Wielkie Garbary 54.

Zwidlicz Wacław, humorysta
Kraków, „Moulin Rouge".

Żarska Ola, humorystka
Warszawa, „Astra".

Żadejko, kierownik baletu
Poznańska Rewja Objazdowa.

MILA WALEWSKA

Ta, która idzie z prądem czasu! Ta, która pierwsza śpiewa ostatnie nowości! Ta, która nie szczędzi kosztów na wystawne toalety... pełna czaru, wdzięku i finezji Kostjumy i repertuar własnego pomysłu zastrzeżone! Sierpień, Wrzesień: Poznań „Radjo Poznańskie". Kontrakty przyjmuje tylko do pierwszorzędnych lokali!

Zawiadamiamy Kol. i Kol., iż na życzenie szeregu dyrekcji, jak również zainteresowanych osób, postanowiliśmy zamieszczać adresy wszystkich artystów bezpłatnie; w tym celu prosimy o nadsyłanie zmianę swego adresu najpóźniej do 5 każdego miesiąca.

Szan. Czytelników i Sympatyków naszej organizacji zawiadamiamy niniejszem, iż każdy numer naszego pisma możemy im nadesłać pocztą; prenumerata wynosi 3.50 zł. kwartalnie. „Echo" wychodzi 10-go każdego miesiąca.

Redakcja: Warszawa, Złota 36, tel. 303-55.

Wydawnictwo: „Pol. Zw. Art. Wid," Redaktor: *Zygmunt Turkus*

Druk. „Stołeczna", Warszawa, Wolska 16, tel. 88-67.